

DETERMINACIÓ DE L'AIXOVAR DOMÈSTIC

Jurídicament parlant, i dins l'àmbit del dret successori, el terme "AIXOVAR" o "parament domèstic", per definició engloba tots aquells béns i objectes de la llar destinats a l'ús personal.

Dins el procés d'acceptació d'una herència a l'hora d'inventariar tots els béns que conformen la massa hereditària, també s'hi ha d'incloure i valorar l'aixovar. Es tracta d'un valor difícil de determinar, i per això s'estableix una regla general per valorar-ho. La **Llei 29/87, de 18 de desembre, de l'Impost sobre Successions i Donacions** en el seu article 15 estableix com a presumpció legal que l'aixovar domèstic es valorarà en un 3% del valor del cabal relicte del causant (massa hereditària), excepte que els interessats provin fefaentment un altre valor.

Durant molt de temps s'ha seguit aquest criteri i, en el moment de procedir a la liquidació de l'impost sobre successions s'ha valorat l'aixovar en el 3% de tots els béns que integren l'herència.

Ara bé en els últims anys, la jurisprudència no ha resolt en el mateix sentit, i ens trobem amb diferents sentències del **Tribunal Suprem** que conclouen que l'aixovar s'ha de determinar d'una forma diferent: "*l'aixovar comprèn una determinada classe de béns i no un percentatge de tots el que integren l'herència*" (STS de 19 de març de 2019).

En especial, cal tenir en compte, entre d'altres, la sentència 342/2020 de 10 de març, de la Secció Segona de la Sala del Contenciós-Administratiu del Tribunal Suprem, amb els següents pronunciaments:

"L'aixovar domèstic comprèn el conjunt de béns mobles afectes al servei de l'habitatge familiar o a l'ús personal del causant, conforme a la realitat social actual."



“Les accions, participacions socials, diner, actius immobiliaris i altres béns incorporals no es poden tenir en compte a efectes d’aplicar la presumpció legal del 3%.” En aquest cas no és necessària cap prova per part del contribuent. Per la seva pròpia naturalesa queden exclosos d’aquest concepte.

Així, el Tribunal Suprem delimita tots els béns que queden exclosos del concepte aixovar, i que són els següents:

- Béns immobles que no constitueixin l’habitatge familiar o segona residència.
- Béns susceptibles de produir rendes.
- Béns afectes a una activitat econòmica o professional.
- Diners.
- Títols valors.
- Valors mobiliaris.
- Béns incorporals, com per exemple propietat intel·lectual.
- Béns d’extraordinari valor material (joies, antiguitats, obres d’art...).

Aquest mateix criteri ha estat assumit pel **Tribunal Econòmic Administratiu Central** en resolucions de 14 de juliol i 30 de setembre de 2020, suposant un canvi en la doctrina administrativa vigent fins aquell moment.

Finalment, la Direcció General de Tributs i Jocs de la Generalitat de Catalunya, ha publicat recentment **consultes tributàries** aplicant el criteri establert per la jurisprudència per a la determinació de l’aixovar, no obstant en la consulta 137/20 d’1 de febrer de 2021, fa el següent advertiment que no passa desapercebut: *“Que el causant no fos titular de cap habitatge no comporta automàticament la inexistència d’aixovar, el contribuent continuarà obligat a quantificar els béns que es consideren aixovar o a provar-ne la inexistència”*.



Atesos tots aquests pronunciaments, així com el **canvi de criteri que s'ha produït en la determinació de l'aixovar, caldrà tenir-ho en compte en les liquidacions de l'impost sobre successions que es practiquin a partir d'ara, així com en les que ja s'hagin efectuat en els últims quatre anys** en les quals caldrà valorar la necessitat de sol·licitar o no una devolució per ingressos indeguts, decisió que bàsicament dependrà de l'import en què s'hagués valorat l'aixovar i la seva repercussió sobre la quota tributària pagada, ja que aquesta sol·licitud de devolució implicarà el trencament del termini de prescripció als efectes de revisar les liquidacions tributàries o de la possible actuació de la inspecció tributària.

M. Àngels Adroher Recasens

Col. Núm. 3081 ICAG

